

СХВАЛЕНО

Протокол засідання
педагогічної ради
Ліцею № 289
№ 1 від 29.08.2025

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Ліцею № 289
Дарницького району м. Києва
_____ Тетяна ПЛУГОВА
29.08.2025

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Ліцею № 289 Дарницького району м. Києва

10-11 класи

ЗМІСТ

1. Загальні положення	3
2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою .	4
3. Загальний обсяг навчального навантаження для 10-11х класів	4
4. Навчальні плани	5
5. Перелік навчальних програм для 10-11х класів	5
6. Опис форм організації освітнього процесу	12
7. Опис інструментарію оцінювання	13
8. Освіта для дітей з особливими освітніми потребами	14

1. Загальні положення

Призначення ліцею полягає в наданні якісної повної загальної освіти дітям шкільного віку, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Освітня програма Ліцею № 289 розроблена відповідно до вимог Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», інших нормативно-правових актів у сфері освіти, з урахуванням змін, внесених у зв'язку з воєнним станом, а також на основі Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти.

Програма визначає цілі, завдання, структуру та зміст освітнього процесу на рівні профільної середньої освіти (III ступінь), спрямована на формування ключових компетентностей, розвиток особистості учня, його соціалізацію, громадянську активність, готовність до свідомого життєвого вибору, навчання впродовж життя та професійної самореалізації.

У процесі реалізації освітньої програми ліцей забезпечує:

- дотримання принципів академічної доброчесності;
- індивідуалізацію та диференціацію навчання;
- впровадження інноваційних освітніх технологій;
- створення безпечного, інклюзивного та психологічно комфортного освітнього середовища;
- підтримку учнів в умовах воєнного стану, з урахуванням їхніх освітніх потреб та емоційного стану.

Освітня програма враховує:

- типову освітню програму закладів загальної середньої освіти III ступеня, затверджену наказом МОН № 408 від 20.04.2018 (зі змінами, наказ Міністерства освіти і науки України № 890 від 20.06.2025);
- положення Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затверджене наказом МОЗ України № 2205 від 25.09.2020, зареєстроване у Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за № 1111/35394 (зі змінами, наказ МОЗ № 1371 від 01.08.2022);
- рекомендації щодо організації дистанційного навчання відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08 вересня 2020 року № 1115, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 року за № 941/35224, та Порядку та умов здобуття загальної середньої освіти в комунальних закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 07 серпня

2024 року № 1112, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08 серпня 2024 р. за № 1222/42567 (зі змінами, наказ МОН «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України щодо забезпечення здобуття загальної середньої освіти в умовах воєнного стану» № 865 від 17.06.2025);

- вимоги до інклюзивного навчання та підтримки дітей з особливими освітніми потребами.

Програма є гнучкою, адаптивною до викликів часу, зокрема до умов воєнного стану, і спрямована на забезпечення якісної освіти, яка відповідає сучасним потребам учнів, батьків, суспільства та держави.

Освітня програма для 10-11х класів Ліцею № 289 Дарницького району м. Києва (далі – Освітня програма) застосовується для учнів з навчанням українською мовою.

Освітня програма, що реалізується у 10-11х класах, спрямована на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов. У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року №8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року №955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 року за №184/28314.

3. Загальний обсяг навчального навантаження у 10-11х класах з інклюзивним навчанням

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік: для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік, для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік. Орієнтовний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах (Додаток 1-2)

Предмети	Кількість годин на тиждень та рік		
	Навчальне навантаження	10 клас	11 клас
Українська мова	на тиждень	4	4
	на рік	385	385
Українська література	на тиждень	2	2
	на рік	70	70
Зарубіжна література	на тиждень	1	2
	на рік	35	70
Іноземна мова	на тиждень	4	4
	на рік	140	140
Історія України	на тиждень	2	2
	на рік	70	70
Всесвітня історія	на тиждень	1	1
	на рік	35	35
Громадянська освіта	на тиждень	2	-
	на рік	70	-
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	на тиждень	3	3
	на рік	105	105
Біологія і екологія	на тиждень	2	2
	на рік	70	70
Географія	на тиждень	2	1
	на рік	70	35
Фізика	на тиждень	3	3
	на рік	105	105
Астрономія	на тиждень	-	1
	на рік	-	35

Хімія	на тиждень	1	2
	на рік	35	70
Фізична культура	на тиждень	3	3
	на рік	105	105
Захист України	на тиждень	2	2
	на рік	70	70
Мистецтво	на тиждень	1,5	1,5
	на рік	52,5	52,5
Інформатика	на тиждень	1,5	1,5
	на рік	52,5	52,5
Усього	на тиждень	35	35
	на рік	1225	1225
Додаткові години	на тиждень	3	3
	на рік	105	105
Загальна кількість н.г., що фінансується з бюджету	на тиждень	38	38
	на рік	1330	1330
Гранично допустиме навантаження учнів	на тиждень	33	33
	на рік	1155	1155

4. Навчальні плани

Навчальні плани дають цілісне уявлення про зміст і структуру третього рівня освіти, встановлюють погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначають гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани 10-11 класів передбачають реалізацію освітніх галузей Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну та варіативну складову.

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

- *підсилення предметів інваріантної складової:* розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується заступником директора. Учитель зазначає проведені уроки в частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години.

- *індивідуальні заняття та консультації:*

Клас	Предмет	Кількість годин
10, 11	українська мова	1
10, 11	математика	1
10	історія України	1
11	англійська мова	1

Повноцінність повної загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу за 5-денним навчальним тижнем. Кількість навчальних годин, визначена в навчальному плані на вивчення вибіркового освітніх компонентів, не включається до максимального показника навчального навантаження, передбаченого на ту чи іншу освітню галузь.

5. Перелік навчальних програм для учнів 10-11х класів з інклюзивним навчанням з навчанням українською мовою

10 клас

Предмети	Інформація про навчальну програму за якою відбувається навчання учнів		Інформація про підручник за яким відбувається навчання учнів		
	Назва навчальної програми	Автор (и)	Назва підручника	Автор (и)	Рік видання
Українська мова	Навчальна програма «Українська мова. 10-11 класи» для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Філологічний напрям, профіль – українська філологія Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407	Мацько Л.І., Груба Т.Л., Семенов О.М., Симоненко Т.В.	Українська мова	Ворон А. А. Солопенко В. А.	2018
Українська література	Навчальна програма «Українська література. 10-11 класи» для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	Р.В. Мовчан, С.Р. Молочко, Д.І. Дроздовський, Л.Т. Коваленко, А.М. Фасоля, В.І. Цимбалюк	Українська література	Авраменко О. М.	2018
Іноземна мова	Навчальна програма «Іноземні мови. 10-11 класи» для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407	Колектив авторів	Англійська мова	Карпюк О.Д.	2019

Зарубіжна література	Навчальна програма « Зарубіжна література. 10-11 класи » для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698	Авторський колектив	Зарубіжна література (рівень стандарту)	Кадоб'янська Н. М., Удовиченко Л. М.	2018
Історія України.	Навчальна програма « Історія України 10–11 класи » для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698 Навчальна програма « Всесвітня історія 10–11 класи » для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698	Наталя Островська Юрій Герасін Ярослав Гаврилюк Уляна Густей	Історія України	О.В.Гісем О.О.Мартинюк	2018
Всесвітня історія			Всесвітня історія	І.Я. Щупак	2018
Громадянська освіта	Навчальна програма « Громадянська освіта. 10 клас » для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698	Тамара Бакка Наталія Беца Поліна Вербицька	Громадянська освіта	О.О.Гісем О.О.Мартинюк	2018
Алгебра	Навчальна програма « Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія). 10-11 класи » для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407	Колектив авторів	Математика Алгебра і початки аналізу та геометрія	А. Г. Мерзляк	2018
Геометрія					
Біологія і екологія	Навчальна програма « Біологія і екологія. 10-11 класи » для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407	Колектив авторів	Біологія і екологія	Л.І. Остапченко П.Г. Балан	2018

Географія	Навчальна програма «Географія. 10-11 класи» для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698	Колектив авторів	Географія	В.М. Бойко, Ю.С. Брайчевський, Б.П. Яценко	2018
Фізика і астрономія	Навчальна програма «Фізика. Астрономія. 10-11 класи» для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407	Локтев В.М., Анісімов І.О., Вільчинський С.Й., Гельфгат І.М., Зінчук В.М.	Фізика	В.Г. Бар'яхтар, С.О.Довгий, Ф.Я. Божинова, О.О. Кірюхіна	2018
Хімія	Навчальна програма «Хімія. 10-11 класи» для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407	Дубовик О.А., Бобкова О.С., Вороненко Т.І., Глазунов М.М., Іваха Т.С., Рогожнікова О.В.	Хімія	П. П. Попель, Л. С. Крикля	2018
Фізична культура	Навчальна програма «Фізична культура. 10-11 класи» для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698	Боляк Андрій Гладковський Роман Глоба Марія			
Захист України	Навчальна програма «Захист України. Рівень стандарту. 10-11 класи» для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 13.09.2023 № 1121-23	Колектив авторів	Захист Вітчизни	А.А. Гудима, К.О. Пашко	2018
Мистецтво	Навчальна програма вибірково-обов'язкового предмету «Мистецтво. 10-11 класи» для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407	Абрамян Т.О., Аристова Л.С., Гайдамака О.В., Гараздовська М.Т., Гречана О.І., Гурин О.М., Новикова Н.В., Пірог А.Г., Просіна О.В.	Мистецтво	Л.М.Масол	2019
Інформатика	Навчальна програма вибірково-обов'язкового предмету «Інформатика. 10-	Колектив авторів	Інформатика	О.О. Бондаренко В.В. Ластовецький	2018

	11 класи» для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407			О.П.Пилипчук Є.А. Шестопапов	
--	--	--	--	------------------------------------	--

11 клас

Предмети	Інформація про навчальну програму за якою відбувається навчання учнів		Інформація про підручник за яким відбувається навчання учнів		
	Назва навчальної програми	Автор (и)	Назва підручника	Автор (и)	Рік видання
Українська мова	Навчальна програма « Українська мова. 10-11 класи » для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Філологічний напрям, профіль – українська філологія Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407	Мацько Л.І., Груба Т.Л., Семеног О.М., Симоненко Т.В.	Українська мова	Ворон А. А. Солопенко В.А.	2019
Українська література	Навчальна програма « Українська література. 10-11 класи » для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	Р.В. Мовчан, С.Р. Молочко, Д.І. Дроздовський, Л.Т. Коваленко, А.М. Фасоля, В.І. Цимбалюк	Українська література	Авраменко О. М.	2019
Іноземна мова	Навчальна програма « Іноземні мови. 10-11 класи » для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407	Колектив авторів	Англійська мова	Карп'юк О.Д.	2019
Зарубіжна література	Навчальна програма « Зарубіжна література. 10-11 класи » для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698	Авторський колектив	Зарубіжна література (рівень стандарту)	Кадоб'янська Н. М., Удовиченко Л. М.	2019

Історія України	Навчальна програма « Історія України 10–11 класи » для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698	Наталія Островська Юрій Герасін Ярослав Гаврилюк Уляна Густей	Історія України	Хлібовська Г.М. Наумчук О.В. Крижановська М.Є. Гирич І.Б. Бурнейко І.О.	2019
Всесвітня історія	Навчальна програма « Всесвітня історія 10–11 класи » для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698		Всесвітня історія	Щупак І.Я.	2019
Алгебра	Навчальна програма « Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія). 10-11 класи » для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407	Колектив авторів	Математика Алгебра і початки аналізу та геометрія	А. Г. Мерзляк	2019
Геометрія					
Біологія і екологія	Навчальна програма « Біологія і екологія. 10-11 класи » для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407	Колектив авторів	Біологія і екологія	Л.І. Остапченко П.Г. Балан	2019
Географія	Навчальна програма « Географія. 10-11 класи » для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698	Колектив авторів	Географія	В. Пестушко, Г. Уварова, А. Довгань	2019
Фізика і астрономія	Навчальна програма « Фізика. Астрономія. 10-11 класи » для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407	Локтєв В.М., Анісімов І.О., Вільчинський С.Й., Гельфгат І.М., Зінчук В.М.	Фізика	В.Г. Бар'яхтар, С.О.Довгий, Ф.Я. Божинова, О.О. Кірюхіна	2019
Хімія	Навчальна програма « Хімія. 10-11 класи » для закладів загальної середньої освіти.	Дубовик О.А., Бобкова О.С., Вороненко Т.І., Глазунов М.М.,	Хімія	П.П. Попель Л.С. Крикля	2019

	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407	Іваха Т.С., Рогожнікова О.В.			
Фізична культура	Навчальна програма « Фізична культура. 10-11 класи » для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698	Боляк Андрій Гладковський Роман Глоба Марія			
Захист України	Навчальна програма « Захист України. Рівень стандарту. 10-11 класи » для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 13.09.2023 № 1121-23	Колектив авторів	Захист Вітчизни	А.А. Гудима, К.О. Пашко.	2018
Мистецтво	Навчальна програма вибірково-обов'язкового предмету « Мистецтво. 10-11 класи » для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407	Абрамян Т.О., Аристова Л.С., Гайдамака О.В., Гараздовська М.Т., Гречана О.І., Гурин О.М., Новикова Н.В., Пірог А.Г., Просіна О.В.	Мистецтво	Л. Масол	2019
Інформатика	Навчальна програма вибірково-обов'язкового предмету « Інформатика. 10-11 класи » для закладів загальної середньої освіти. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407	Колектив авторів	Інформатика	О.О. Бондаренко В.В. Ластовецький О.П.Пилипчук Є.А. Шестопапов	2019

6. Опис форм організації освітнього процесу

Здобуття повної загальної середньої освіти у закладі відбувається за інституційною формою (наказ МОН України від 23.04.2019 №536, зареєстрований у Міністерстві юстиції України від 22.05.2019 №547/33518 «Про затвердження Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти»).

У ліцеї затверджено форми організації освітнього процесу: очна; індивідуальна (сімейна, педагогічний патронаж та екстернат) з можливим використанням технологій дистанційного навчання. Форма організації

освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року залежно від безпекової ситуації тощо. Також враховується можливість зміни форми навчання для здобувачів освіти, які тимчасово перебувають за кордоном або є внутрішньо переміщеними особами, протягом навчального року або семестру за заявою батьків.

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Відповідно до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти (наказ МОН України від 10.02.2021 №160, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19.04.2021 №528/36.150) для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії у закладі створені умови для засвоєння освітньої програми за індивідуальною формою навчання.

Зарахування осіб на індивідуальну форму здобуття освіти, переведення та відрахування їх здійснюється відповідно до пунктів 4, 5, 8, 10, 11, 12 розділу I, розділу III, пункту 1 розділу IV Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16 квітня 2018 року № 367, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 року за № 564/32016. Особливості подання документів для зарахування (переведення) здобувачів освіти на індивідуальну форму здобуття освіти визначаються розділами II, IV цього Положення.

Зарахування осіб з особливими освітніми потребами на індивідуальну форму здобуття освіти, переведення та відрахування їх здійснюється відповідно до Порядку зарахування осіб з особливими освітніми потребами до спеціальних закладів загальної середньої освіти, їх відрахування, переведення до іншого закладу освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 01 серпня 2018 року № 831, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16 серпня 2018 року за № 945/32397.

Зарахування до закладу освіти на індивідуальну форму здобуття освіти проводиться зазвичай до початку навчального року.

Індивідуальна форма здобуття освіти поділяється на: сімейну (домашню) форму, екстернат та педагогічний патронаж.

Сімейна (домашня) форма освіти. Навчатися за такою формою зможуть учні, чиї батьки бажають і готові самостійно організовувати освітній процес в домашніх умовах. Разом з тим учень зарахований до закладу, який відслідковує його прогрес у навчанні. Батьки також мають написати заяву щодо навчання дитини за сімейною формою. Відповідальність за успішність навчання учня несуть батьки.

Важливо, щоб дитина не відставала від однолітків, а її знання відповідали рівню Держстандарту. Для цього учні проходять підсумкове (семестрове та річне, що здійснюється за результатами семестрового, тобто 2 рази на навчальний рік) оцінювання, а також атестацію. У випадку низької успішності учня результатів навчання педагогічна рада може: рекомендувати батькам перевести дитину на інституційну форму.

Ліцей всіляко сприяє організації процесу навчання за сімейною формою. Учні отримуватимуть консультації та допомогу вчителів, формується індивідуальний навчальний план дитини, надаються підручники та рекомендації щодо подальшого навчання.

Екстернат. Для зарахування на екстернат батьки повинні подати заяву та документ, що підтверджує підставу для переведення. Серед поважних причин – неможливість відвідувати заняття в закладі освіти чи скласти річне оцінювання. Екстернат, зокрема, орієнтований на учнів, які опанували або можуть опанувати один чи декілька предметів, класів чи навіть рівнів освіти швидше своїх однолітків.

Батьки та учні, що проживають на неконтрольованій території або на території лінії зіткнення, можуть подати документи для зарахування на екстернат у електронному вигляді. Зарахування учнів, які не мають документів про попередню освіту, проходитиме після оцінювання у закладі, де він планує навчатись.

Педагогічний патронаж. Така форма передбачена для учнів, які за станом здоров'я не можуть відвідувати заклад освіти щодня, перебувають на стаціонарному лікуванні у закладах охорони здоров'я або потребують навчання біля лікарняного ліжка.

Педагогічний патронаж передбачає індивідуальний супровід вчителя для конкретного учня. Водночас велика увага приділяється самостійному опрацюванню матеріалу дитиною. За такого навчання важливим є партнерство між учнем, вчителем та батьками, адже вони мають спільно визначити інтенсивність та результативність навчання.

7. Опис інструментарію оцінювання

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Оцінювання результатів навчання учнів зорієнтоване на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Оцінювання учнів 10-11-х класів здійснюється відповідно до нормативно правових документів:

- Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17);
- Порядок зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16 квітня 2018 року № 367, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 року за № 564/32016, із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства освіти і науки № 417 від 20.05.2024, № 825 від 10.06.2024;

- Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти (затверджені наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 13 квітня 2011 р. № 329, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за N 566/19304) (чинні для 9 – 11 класів);

- Інструкція з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06. 2008 р. № 496.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів 10-11-х класів є:

- поточне;

- підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання.

Тематичне оцінювання може здійснюватися на основі поточного оцінювання із урахуванням проведеної для оцінювання проміжних результатів навчання контрольної роботи.

Семестрове оцінювання здійснюється на основі результатів тематичного оцінювання.

Річне оцінювання здійснюється на основі загальних оцінок результатів навчання за I та II семестри.

Семестрові оцінки можуть підлягати коригуванню (пункт 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06. 2008 р. № 496.

У рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу освіти здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

8. Освіта для дітей з особливими освітніми потребами

Відповідно до Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 року № 957 зі змінами (постанова Кабінету Міністрів України від 30.08.2022 № 979), заяв батьків, висновків Інклюзивно-ресурсного центру з метою належної організації освітнього процесу в закладі формуються інклюзивні класи.

Інклюзивне навчання — система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників.

Інклюзивне навчання ґрунтується на таких [принципах](#):

- кожна дитина має право на освіту;
- кожна дитина має унікальні особливості, інтереси, здібності та навчальні потреби;
- освітні програми мають брати до уваги широке різноманіття характеристик і потреб дітей;

- діти з особливими освітніми потребами повинні мати доступ до навчання у звичайних освітніх установах;
- заклад освіти зобов'язаний створити умови навчання, що забезпечують потреби дитини;
- звичайні заклади освіти є найбільш ефективним методом навчання з точки зору забезпечення потреб дитини, протидії дискримінації та розподілу державних коштів.

Як розпочати навчання дитини в інклюзивному класі?

1. Батьки мають звернутись до інклюзивно-ресурсного центру (ІРЦ) за місцем проживання. До ІРЦ можуть звернутись батьки дітей, які відчують занепокоєння щодо розвитку дитини, незалежно від наявності в дитини інвалідності чи встановленого діагнозу.
2. Фахівці інклюзивно-ресурсного центру проводять комплексну психологічно-педагогічну оцінку дитини.
3. Батьки отримують висновок про комплексну оцінку.
4. Батьки подають висновок про комплексну оцінку дитини разом із заявою про зарахування до навчального закладу.
5. Ліцей обов'язково створює інклюзивний клас, якщо батьки подали висновок про комплексну оцінку дитини.

Наказом директора для кожного учня створюється команда психолого-педагогічного супроводу, відповідно до [Наказу МОН № 609 від 08.06.2018 року](#), до якої входять: директор закладу чи його заступник, учителі, асистент учителя, практичний психолог, батьки, асистент дитини та всі інші особи, залучені до навчального процесу. Для організації інклюзивного навчання учня команда протягом двох тижнів з початку навчання складає його індивідуальну програму розвитку за [встановленою формою](#), яка переглядається не рідше ніж двічі на рік та повинна враховуватися педагогічними працівниками під час освітнього процесу. Індивідуальна програма розвитку визначає перелік необхідних дитині психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг, що надаються індивідуально та/або в груповій формі (частина п'ята статті 26 [Закону України "Про повну загальну середню освіту"](#)).

6. Батьки в обов'язковому порядку мають ознайомитись з ІПР та підписати її.
7. В інклюзивному класі створюються умови для навчання дитини з особливими освітніми потребами відповідно до індивідуальної програми розвитку з урахуванням потреб і можливостей учня (учениці).
8. До роботи інклюзивного класу долучають асистента вчителя. Ця людина не є особистим педагогом дитини, а допомагає вчителю проводити освітній процес.
9. Якщо фахівці інклюзивно-ресурсного центру у висновку зазначили, що дитина потребує додаткової підтримки, то вона має право на асистента дитини. Роль асистента дитини можуть виконувати батьки, уповноважені ними особи чи соціальні працівники.

Повторна комплексна оцінка

Батьки дитини з ООП мають надати повторну комплексну оцінку:

- при переході з дошкільного закладу освіти в заклад загальної середньої освіти (коли дитина проходила КО при зарахуванні до дошкільного закладу освіти, повторну КО дитина проходить перед зарахуванням до першого класу);
- при переході дитини між рівнями освіти (по закінченні 4 класу і 9 класу);
- при переведенні дитини зі спеціального закладу освіти;
- у випадку визначення потреби у продовженні тривалості здобуття освіти.

Повторна комплексна оцінка може проводитися за всіма або окремими напрямками залежно від освітніх потреб особи з особливими освітніми потребами.

Згідно зі змінами до положення про інклюзивно-ресурсний центр, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 30.08.2022 № 979, у період воєнного стану під час переходу між рівнями освіти (5, 10 класи) строк дії висновку ІРЦ продовжується для осіб, які тимчасово перебувають за кордоном та на тимчасово окупованих територіях.

Організація освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах здійснюється за програмою закладу освіти. Досягнення максимальної реалізації потенціалу дитини з особливими освітніми потребами та забезпечення прогресу її розвитку забезпечується завдяки врахуванню її особливих освітніх потреб та забезпеченню особистісно орієнтованого спрямування освітнього процесу, застосуванню адаптації та/або модифікації окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів). Для учнів може складатися індивідуальний навчальний план, який повинен містити, зокрема:

1. Інформацію про назву закладу освіти, прізвище та власне ім'я учня;
2. Клас, в якому він навчається;
3. Цілі виконання та строк дії індивідуального навчального плану;
4. Загальний обсяг навчального навантаження та кількість годин на тиждень для вивчення навчального предмета (інтегрованого курсу);
5. Інформацію про адаптацію чи модифікацію змісту освітніх компонентів освітньої програми, послідовність, форму і темп їх засвоєння, очікувані результати навчання (пункт 15 [Порядку](#)).

Типові освітні програми для спеціальних закладів освіти можуть бути лише ресурсом для здійснення адаптації та/або модифікації освітньої програми до потреб дітей з особливими освітніми потребами та доповненням освітньої програми корекційно-розвитковим складником. Реалізація корекційно-розвиткового складника передбачає проведення індивідуальних та групових корекційно-розвиткових занять; корекційну роботу під час вивчення всіх навчальних предметів, що полягає у застосуванні адаптацій навчального матеріалу, використанні спеціальних методів та способів роботи відповідно до категорії освітніх труднощів, рівнів підтримки, зазначених у висновках ІРЦ.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21 липня 2021 року №765 щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами, а також додатку 4 до Положення під освітніми труднощами мають на увазі труднощі у навчанні, які впливають на процес здобуття освіти та рівень результатів навчання дітей відповідного року навчання у відповідному закладі освіти.

Категорії освітніх труднощів

- **Інтелектуальні.**

Можуть полягати в обмеженні функціонування різного ступеня прояву передумов інтелекту (пам'яті, уваги, мислення, мовлення, вольових процесів, мотивації тощо), власне інтелекту (здатності до узагальнення, абстрагування, міркування, продукування думки, судження, здатності робити висновки тощо), інвентарю інтелекту (набутих знань, умінь, навичок).

- **Функціональні (сенсорні, моторні, мовленнєві).**

Можуть полягати в обмеженні життєдіяльності різного ступеня прояву слухової, зорової, опорно-рухової, мовленнєвої функцій (характеристик голосу, розрізнення звуків мовлення на слух, використання словникового запасу і граматики, перебігу читання, письма, комунікації тощо).

- **Фізичні.**

Можуть полягати в обмеженні функціонування різного ступеня прояву органів та кінцівок дитячого організму.

- **Навчальні.**

Можуть полягати в обмеженні або своєрідності перебігу довільних видів діяльності різного ступеня прояву (писемного виду діяльності, математичних дій і т.д.).

Довільний вид діяльності – цілеспрямований вид діяльності, керування яким відбувається під контролем свідомості.

- **Соціоадаптаційні (особистісні, середовищні труднощі) або соціокультурні** (взаємодія з представниками осередків окремих культур, отримання інформації засобами жестової мови тощо).

Можуть полягати в наявності бар'єрів на шляху до формування навичок пристосування до умов соціального середовища, прояву рольової пластичності поведінки, інтеграції у соціальні групи, засвоєння стабільних соціальних умов, прийняття норм і цінностей нового соціального середовища, форм соціальної взаємодії.

Рівні підтримки

Щодо кожної категорії передбачено п'ять рівнів підтримки дитини з ООП в освітньому процесі.

- Діти, які мають **труднощі I ступеня** прояву (незначні).

Надання дітям консультативної допомоги в освітньому процесі вихователем-методистом, корекційним педагогом, логопедом, психологом, надання за потреби логопедичних послуг. Не потребує надання асистента та адаптації або модифікації програми.

- Діти, які мають **труднощі II ступеня** прояву (труднощі легкого ступеня прояву).

Наявність потреби у здійсненні комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини в ІРЦ, створення освітнього середовища, можлива потреба у допоміжних засобах навчання чи додатковій підтримці, адаптація змісту

навчання, методична підтримка та консультації учасників освітнього процесу фахівцями ІРЦ та іншими фахівцями тощо.

- Діти, які мають **труднощі III ступеня** прояву (труднощі помірного ступеня прояву).

Додаються: асистент вихователя, відповідно до потреби дитини; заняття з розвитку слухового та зорового сприймання, альтернативної комунікації, соціально-побутового орієнтування тощо.

- Діти, які мають **труднощі IV ступеня** прояву (труднощі важкого ступеня прояву).

Надається асистент вихователя, є потреба у присутності асистента дитини. Адаптація або модифікація змісту навчання, використання спеціальних методів, технологій та прийомів.

- Діти, які мають **труднощі V ступеня** прояву (труднощі найтяжчого ступеня прояву).

«Рівень підтримки» в освітньому процесі в інклюзивних класах – це обсяг (II рівень – 2 години, III рівень – 4 години, IV рівень – 6 годин) тимчасової або постійної підтримки в освітньому процесі учнів з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх індивідуальних потреб. Підставою для надання певної підтримки є висновок про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, наданий інклюзивно-ресурсним центром, та заява одного з батьків чи інших законних представників дитини, в якому прописується кількість годин та напрямок корекційно-розвиткових занять.

Години, визначені для проведення корекційно-розвиткових занять, не враховуються під час визначення гранично допустимого тижневого навчального навантаження учнів з особливими освітніми потребами.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26.03.2022 № 365 «Про внесення змін до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами» п. 4 здійснюється проведення додаткових психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових занять (послуг), що визначені індивідуальною програмою розвитку, особам з особливими освітніми потребами, які здобувають освіту в інклюзивних класах закладу.

Згідно додатку 1 Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами зі змінами (наказ МОН від 26.03.2022 № 365) для дітей з особливими освітніми потребами надаються наступні психолого-педагогічні і корекційно-розвиткові послуги:

Ритміка

Розвиток мовлення

Лікувальна фізкультура

Соціально-побутове орієнтування

Корекція розвитку

Орієнтування у просторі

Розвиток слухового, зорового, тактильного сприймання мовлення та формування вимови

Корекція зору

Корекція та розвиток психофізичних функцій, використання елементів: кінезіотерапії, анімалотерапії (іпо-, каніс-, феліно-, орніто-), арт-терапії (ізо-, драмо-, казко-, музико-, кіно-, піско-, ігро-, мульт-, фото-, кольоро-, пластилінової, танцювальної терапії, психогімнастики), працетерапії, ерготерапії, ароматерапії, Монтессорі-терапії тощо

Логоритміка та інші

Тривалість індивідуальних психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять для учнів становить від 20 до 25, а групових - від 35 до 40хвилин.

Додаткові психолого-педагогічні і корекційно-розвиткові послуги здійснюються за програмами відповідно додатку 18 до Типової освітньої програми 5-10(11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами» (наказ МОН від 07.12.2021 № 1317), які мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» та подані у таблиці.

№ п/п	Напрямок корекційно-розвиткової роботи	Назва програми
1	Розвиток слухового сприймання та формування вимови	Програма з корекційно-розвиткової роботи «розвиток слухового сприймання та формування вимови» для 5 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями слуху (для дітей зі зниженим слухом) (Федоренко О.О., Мала Н.І., Савчук О. О., Москаленко Т. І.)
2	Лікувальна фізкультура	«Лікувальна фізкультура». Програма з корекційно-розвиткової роботи для 7 – 10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Чепурний А. В.
		Програма з корекційно-розвиткової роботи «лікувальна фізична культура» для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (І. В. Бобренко)
		Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 5-9 класів дітей з інтелектуальними труднощами легкого ступеня прояву (Соколова Г. Б., Бабяк О. О., Маматова З. Р.)
		Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями слуху (для дітей зі зниженим слухом) (Форостян О. І., Лещій Н. П.)

		Програма корекційних занять з ЛФК 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (Остапенко Т.В., Авраменко Л.Ю., Свистун Г.М.)
3	Ритміка	Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку «Ритміка» (Редько Л.О., Безкоровайна Л. А.)
		Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку «Ритміка. Барабанотерапія» (Сухорукова Олена, Василевська Лілія)
		Програма з корекційно-розвиткової роботи мі «Ритміка» для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями слуху (для дітей зі зниженим слухом) (Вовченко О. А.)
4	Соціально-побутове орієнтування	Програма з корекційно-розвиткової роботи соціально-побутове орієнтування (варіативний модуль «Подорож у життя») для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (Міненко А.В.)
		Програма з корекційно-розвиткової роботи «Соціально-побутове орієнтування» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Остапенко Л. І., Тарновська Л. І.)
5	Розвиток мовлення	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку. Автори І.М. Омельченко, Л.О. Федорович.
		Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку «Розвиток мовлення» (Хайдарова О.С.)
6	Корекція розвитку	Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку «Корекція розвитку» (Логвінова І.П., Кучеренко Ю.О.)

		Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку «Корекція розвитку» (Сак Т.В., Прохоренко Л.І.)
7	Логопедичні заняття	«Корекція мовлення». Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Трофименко Л. І., Ільяна В.М., Пригода З.С., Грибань Г.В., Аркадьева О.О.
		Програма з корекційно-розвиткової роботи «Логоритміка» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (авт. Трофименко Л. І., Івашко О. А., Гавва Л. С., Абдул О. В.).
		Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку «Театральна логоритміка» (Папета О. В., Іванченко С. В.)

Для учнів з особливими освітніми потребами на підставі письмового звернення їхніх батьків утворюються інклюзивні групи подовженого дня відповідно до [Порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти, затвердженого Наказ Міністерства освіти і науки України від 25 червня 2018 року № 677](#).

Тривалість здобуття освіти учнями може бути продовжена на рівнях початкової та базової середньої освіти відповідно до [постанови Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 року № 585 "Про встановлення тривалості здобуття повної загальної середньої освіти особами з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти"](#).

Після завершення навчання учні отримують документи про освіту державного зразка відповідно до [зразків документів про загальну середню освіту, затверджених Міністерством освіти і науки України](#).

Опис форм організації освітнього процесу

Здобуття повної загальної середньої освіти у закладі відбувається за інституційною формою (наказ МОН України від 23.04.2019 № 536, зареєстрований у Міністерстві юстиції України від 22.05.2019 №547/33518 «Про затвердження Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти»).

У ліцеї затверджено форми організації освітнього процесу: очна; індивідуальна (сімейна, педагогічний патронаж та екстернат) з можливим

використанням технологій дистанційного навчання. Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року залежно від безпекової ситуації тощо. Також враховується можливість зміни форми навчання для здобувачів освіти, які тимчасово перебувають за кордоном або є внутрішньо переміщеними особами, протягом навчального року або семестру за заявою батьків;

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Відповідно до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти (наказ МОН України від 10.02.2021 №160, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19.04.2021 №528/36.150) для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії у закладі створені умови для засвоєння освітньої програми за індивідуальною формою навчання.

Зарахування осіб на індивідуальну форму здобуття освіти, переведення та відрахування їх здійснюється відповідно до пунктів 4, 5, 8, 10, 11, 12 розділу I, розділу III, пункту 1 розділу IV Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16 квітня 2018 року № 367, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 року за № 564/32016. Особливості подання документів для зарахування (переведення) здобувачів освіти на індивідуальну форму здобуття освіти визначаються розділами II, IV цього Положення.

Зарахування осіб з особливими освітніми потребами на індивідуальну форму здобуття освіти, переведення та відрахування їх здійснюється відповідно до Порядку зарахування осіб з особливими освітніми потребами до спеціальних закладів загальної середньої освіти, їх відрахування, переведення до іншого закладу освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 01 серпня 2018 року № 831, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16 серпня 2018 року за № 945/32397.

Зарахування до закладу освіти на індивідуальну форму здобуття освіти проводиться зазвичай до початку навчального року.

Індивідуальна форма здобуття освіти поділяється на: сімейну (домашню) форму, екстернат та педагогічний патронаж.

Сімейна (домашня) форма освіти. Навчатися за такою формою зможуть учні, чий батьки бажають і готові самостійно організовувати освітній процес в домашніх умовах. Разом з тим учень зарахований до закладу, який відслідковує його прогрес у навчанні. Батьки також мають написати заяву щодо навчання дитини за сімейною формою. Відповідальність за успішність навчання учня несуть батьки.

Важливо, щоб дитина не відставала від однолітків, а її знання відповідали рівню Держстандарту. Для цього учні проходять оцінювання 2 рази на навчальний рік, зокрема, складають підсумковий контроль. У випадку низької успішності учня результатів навчання педагогічна рада може рекомендувати батькам перевести дитину на інституційну форму.

Заклад освіти всіляко сприяє організації процесу навчання за сімейною формою. Учні отримуватимуть консультації та допомогу вчителів, формується індивідуальний навчальний план дитини, надаються підручники та рекомендації щодо подальшого навчання.

Екстернат. Для зарахування на екстернат батьки повинні подати заяву та документ, що підтверджує підставу для переведення. Серед поважних причин – неможливість відвідувати заняття в закладі освіти чи скласти річне оцінювання. Екстернат, зокрема, орієнтований на учнів, які опанували або можуть опанувати один чи декілька предметів, класів чи навіть рівнів освіти швидше своїх однолітків.

Батьки та учні, що проживають на неконтрольованій території або на території лінії зіткнення, можуть подати документи для зарахування на екстернат у електронному вигляді. Зарахування учнів, які не мають документів про попередню освіту, проходитиме після оцінювання у закладі, де він планує навчатись.

Педагогічний патронаж. Така форма передбачена для учнів, які за станом здоров'я не можуть відвідувати заклад освіти щодня, перебувають на стаціонарному лікуванні у закладах охорони здоров'я або потребують навчання біля лікарняного ліжка.

Педагогічний патронаж передбачає індивідуальний супровід вчителя для конкретного учня. Водночас велика увага приділяється самостійному опрацюванню матеріалу дитиною. За такого навчання важливим є партнерство між учнем, вчителем та батьками, адже вони мають спільно визначити інтенсивність та результативність навчання.

Особливості організації дистанційного навчання для дітей з ООП, якщо:

1. Дитина з ООП перебуває за кордоном і не має можливості навчатись з однокласниками дистанційно.

Батьки можуть написати заяву про переведення дитини на екстернатну або сімейну (домашню) форму навчання. У такому випадку, якщо в класі більше немає дітей з 2–5 рівнем підтримки, інклюзивний клас перестає існувати. Корекційно-розвиткові заняття на сімейній (домашній) та екстернатній формі навчання за рахунок субвенції з державного бюджету не проводяться. Такі заняття можуть проводити дистанційно фахівці ІРЦ.

2. Дитина з ООП продовжує епізодично навчатись дистанційно в інклюзивному класі, паралельно навчаючись у закладі освіти за кордоном. У цьому випадку директор школи на прохання батьків організовує адаптоване дистанційне навчання для дитини з ООП та погоджує графік навчання з асистентом вчителя. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття, які визначені в ІПР дитини, проводяться дистанційно фахівцями з числа педагогічних працівників закладу освіти та/або додатково залученими фахівцями, з якими укладають цивільно-правові договори.

3. Дитина з ООП знаходиться на тимчасово окупованій території, але має доступ до дистанційного навчання.

Інклюзивний клас продовжує працювати, асистент вчителя і вчитель організовують навчання з використанням технологій дистанційного навчання. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття, які визначені в ІІР дитини, проводяться дистанційно фахівцями з числа педагогічних працівників школи та/або додатково залученими фахівцями, з якими укладають цивільно-правові договори.

Опис інструментарію оцінювання

Семестрове та підсумкове (річне оцінювання) здійснюється за 12-бальною системою. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів в закладі освіти розробляються на основі нормативних актів та конкретизації до окремих видів робіт і видів діяльності учнів (за потреби). Основними видами оцінювання результатів навчання учнів 10-11 класів (повна середня освіта) є поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне). Результати оцінювання учнів не залежать від форми здобуття освіти (очна, дистанційна, змішана). Відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відео-конференцзв'язку та інструментарію оцінювання, визначеного освітньою програмою закладу освіти. Педагогічні працівники самостійно визначають форми оцінювання результатів навчання учнів з певного предмета та добирають методи оцінювання (спостереження, бесіда, тестування, аналіз письмових робіт учнів чи ін.), враховуючи специфіку навчального предмета і особливості учнів. Можна використати такі форми оцінювання:

- усна (індивідуальне, групове та фронтальне опитування);
- письмова (діагностичні, самостійні та контрольні роботи, тестування);
- цифрова (тестування в електронному форматі);
- графічна (робота з діаграмами, графіками, схемами, контурними картами);
- практична (дослідження, навчальні проекти, роботи з біологічними об'єктами, виготовлення виробів тощо) та інші.

Для оцінювання окремих видів робіт учителі можуть розробити критерії оцінювання результатів навчання учнів на основі критеріїв, затверджених МОН, а також враховуючи особливості вивчення теми (обсяг годин на вивчення, кількість обов'язкових робіт), освітню програму закладу освіти, форму організації роботи учнів на навчальному занятті (групово, індивідуальна, фронтальна, колективна). Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або інших законних представників). Інформування батьків про результати навчання може відбуватись під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у робочих зошитах учня/учениці, інших носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових/електронних щоденників учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтвах досягнень.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП в умовах інклюзивного навчання здійснюється для врахування рівня їхніх досягнень, поступу в

опануванні навчальним матеріалом, визначення рівня сформованості умінь та навичок, а також здатності до застосування їх на практиці (оволодіння компетентностями). На вибір та ефективність застосування певних форм та методів оцінювання впливають труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, ООП, які зазначаються в індивідуальній програмі розвитку учня.

Під час оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП варто зважати на рівні підтримки в освітньому процесі, що визначають особливості проведення поточного та підсумкового оцінювання.

Оцінювання учнів, що потребують **другого рівня підтримки**:

на основі загальних критеріїв оцінювання з можливістю адаптації умов проведення оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня; під час проведення оцінювання враховуються адаптація процедури за часом та змістом (наприклад: збільшення часу на виконання завдань); зміна методів тестування (формування завдань в аудіоформаті, збільшеним шрифтом, шрифтом Брайля тощо).

Оцінювання учнів, що потребують **третього рівня підтримки**:

на основі загальних критеріїв оцінювання з урахуванням ІНП (за наявності) та можливості адаптації умов проведення процедури оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня; під час проведення оцінювання враховуються адаптація процедури оцінювання за часом та змістом (наприклад: збільшення часу на виконання завдань); зміна методів тестування (формування завдань в аудіоформаті, збільшеним шрифтом, шрифтом Брайля тощо). Оцінювання учнів, що потребують **четвертого рівня підтримки**:

на основі загальних критеріїв оцінювання з урахуванням ІНП (за наявності) та можливості адаптації/модифікації умов проведення процедури оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня; здійснення адаптації процедури оцінювання за часом та змістом відповідно до потреб учня, що включає: використання доступних форм викладу інформації (шрифтом Брайля, письмових чи усних завдань тощо); використання засобів альтернативної комунікації під час формування завдань; адаптація/модифікація завдань з урахуванням способу їх сприйняття учнем; збільшення часу на процедуру оцінювання тощо; відповідність тестів змісту модифікованої програми навчального предмета.

Оцінювання учнів, що потребують **п'ятого рівня підтримки**:

на основі загальних критеріїв оцінювання з урахуванням індивідуального навчального плану (за наявності) та можливості адаптації/модифікації умов проведення процедури оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня; здійснення адаптації процедури оцінювання за часом та змістом відповідно до потреб учня, що включає: використання доступних форм викладу інформації (шрифтом Брайля, письмових чи усних завдань тощо); використання засобів альтернативної комунікації під час формування завдань; адаптація/модифікація завдань з урахуванням способу їх сприйняття учнем, збільшення часу на процедуру оцінювання тощо; відповідність тестів змісту модифікованої програми навчального предмета.

Під час проведення оцінювання враховуються адаптації та /чи модифікації змісту навчального предмета (інтегрованого курсу), які зазначені в індивідуальній програмі розвитку учня.

У процесі навчання в інклюзивному класі вчитель може використовувати різні методи оцінювання, добираючи їх у залежності від індивідуальних особливостей та освітніх можливостей усіх учнів, теми, змісту. Це дозволить подолати суб'єктивізм і формалізм при оцінюванні знань учнів. Так, учитель може змінити умови, інструкції, час або місце для виконання завдання: збільшити час на виконання завдань, чи виконувати кожне завдання в окремо відведений час та ін.; надати покроковий алгоритм виконання завдань, усну інструкцію підкріпити письмовою та ін. Формат завдань та відповідей адаптується відповідно до особливостей сприймання та сильних сторін учня (аудіоформат, збільшений шрифт, шрифт Брайля).

Значними є відмінності в критеріях оцінювання учнів із порушеннями інтелектуального розвитку. Під час оцінювання рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучають ті складові (знання, вміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або неможливим для учня з огляду на труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я. Під час оцінювання потрібно враховувати можливості дітей та особливості того, як вони опановують навчальний матеріал. Об'єктом оцінювання в цьому випадку має бути динаміка розвитку дитини. Її визначають відносно попередніх індивідуальних досягнень учня. Відповідно до визначених цілей в ІПП оцінюються як просування учнів в опануванні предмета, так і сформованість життєвої компетентності (до прикладу, уміння себе обслуговувати).

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів з порушеннями інтелектуального розвитку / навч.-метод. посіб. / авт.: Чеботарьова О. В., Трикоз С. В., Блеч Г. О., Гладченко І. В., Бобренко І. В., Королько Н. І., Дмитрієва І. В., Остапенко Л. І., Тарновська Л. І., Гломозда І. В., Чухліб О. А., Стрілець Л. В.К., ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2020. 90 с. <https://lib.iitta.gov.ua/721883/>

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів 5-10 класів з порушеннями інтелектуального розвитку /навчально-методичний посібник/ авт.: О.В. Чеботарьова, Г.О. Блеч, І.В. Гладченко, С.В. Трикоз, І.В. Бобренко, Н.А. Ярмола та ін. — К., ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2019. — 120с. https://rada.info/upload/users_files/42430768/ffe62ece576cda82b77086cebab08dc4.pdf

Як оцінювати дітей з особливими освітніми потребами Режим доступу: <https://nus.org.ua/articles/yak-otsinyuvaty-ditej-zosoblyvymy-osvitnimy-potrebamy/> <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/inkluzyvne-navchannya/2024/07/29/Otsinyuvannya.navch.dosyahn.uchniv.z.OOP-metodrekomentatsiyi-2024.pdf>

Оцінювання результатів навчання учнів з ООП має здійснюватися особами, які провадять педагогічну діяльність. Асистент учителя (у разі наявності) не бере участі в безпосередньому оцінюванні результатів навчання

учнів. Він спільно з учителем або самостійно веде спостереження за розвитком учня/учнів з ООП, під час якого фіксує досягнення, динаміку розвитку, перепони тощо. Результати таких спостережень можуть допомогти вчителю при оцінюванні навчальних досягнень дитини та є предметом подальшого обговорення з учасниками команди супроводу для визначення доцільності стратегій навчання та оцінювання.

Освітня програма в обсязі 28 (двадцять вісім) сторінок пронумерована, прошнурована, скріплена печаткою.

29.08.2025 рік

Директор

Тетяна ПЛУГОВА

М.П.